

AGH

AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA W KRAKOWIE

AGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH ŚRODOWISK KOROZYJNYCH

<http://home.agh.edu.pl/~grzesik>

Typowe środowiska korozyjne

- wysokotemperaturowa atmosfera gazowa;
- ziemia;
- woda;
- atmosfera ziemiska.

Korozja metali w ziemi

Czynniki wpływające na agresywność gleby:

- struktura i wilgotność gleby
- stopień natlenienia
- zawartość związków chemicznych
- kwasowość
- przewodnictwo elektrolityczne
- obecność mikroorganizmów

Korozja metali w ziemi

- struktura i wilgotność gleby

Gleby:

- lekkie (piaszczyste) – duże pory, łatwo przepuszczają wodę i gazy, łatwy dostęp tlenu do zakopanych konstrukcji;
- ciężkie (gliniaste) – cienkie kapilarne pory, długo utrzymują wilgoć, utrudniony dostęp tlenu do zakopanej konstrukcji.

Wilgotność:

- maksymalna wartość korozji (wilgotność krytyczna):
  - gleby gliniaste 12-25%;
  - gleby piaszczyste 10-20%;
- dalszy wzrost wilgotności powoduje zmniejszenie dopływu tlenu.

Korozja metali w ziemi - stopień natlenienia

Dopływ tlenu (do podziemnej konstrukcji):

- z atmosfery (dyfuzja);
- z wód:
  - deszczowych;
  - powierzchniowych;
  - gruntowych.

Szybkość dopływu tlenu do konstrukcji podziemnej zależy od rodzaju gleby i zawilgocenia.

Korozja metali w ziemi

- zawartość związków chemicznych

Gleby zawierają różnego rodzaju substancje: chlorki, siarczany, węglany, wodorowęglany, azotany, azotyny, kwasy organiczne, siarkowodór, dwutlenek węgla:

- **SO₄²⁻** :   **mg/kg** (*gruntu*)   **agresywność**   **BN-852320-01**
                           <200   mała
                           200-1000   średnia
                           >1000   duża
- **Cl⁻** :   **mg/kg** (*gruntu*)   **agresywność**
                           <100   mała
                           100-200   średnia
                           >200   duża

Korozja metali w ziemi - kwasowość

Większość gleb wykazuje odczyn obojętny lub zbliżony do obojętnego (pH 5-8):

- obecność kwasu węglowego oraz kwasów organicznych zmienia odczyn na kwaśny (pH 3-4) – możliwa depolaryzacja wodorowa;
- obecność wapna, węglanów sodu i potasu zmienia odczyn na zasadowy (pH 10-12).

pH:	agresywność	PN-91/B-10703
7-7,9	niska	
6-6,9	średnia	
5-5,9	wysoka	
<5 i >8	bardzo wysoka	

Depolaryzacja wodorowa

Polega na redukcji jonu wodorowego do wodoru gazowego wg reakcji:

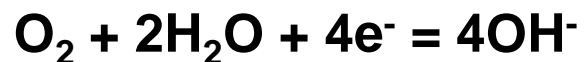
Reakcja ta zachodzi łatwo w środowiskach kwaśnych, a znacznie wolniej w środowiskach obojętnych i alkalicznych.

Depolaryzacja tlenowa

Polega na reakcji tlenu cząsteczkowego, rozpuszczonego w elektrolicie do jonu wodorotlenkowego w/g reakcji:

Reakcja ta przebiega w roztworach obojętnych i alkalicznych, przy swobodnym dostępie powietrza.

Korozja metali w ziemi - przewodnictwo elektrolityczne

Duża zawartość rozpuszczonych związków chemicznych oraz duża wilgotność powodują wzrost przewodnictwa.

Korozja metali w wodach naturalnych

Wody naturalne:

- rzeki
- jeziora
- sztuczne zbiorniki wodne
- wody podziemne

Korozja w wodach naturalnych w większości przypadków zachodzi z depolaryzacją tlenową, czyli szybkość korozji zależy będzie od szybkości transportu tlenu do powierzchni reakcyjnej.

Korozja metali w wodach naturalnych

Dwutlenek węgla w wodzie słodkiej:

- CO_2 rozpuszczony w wodzie naturalnej powoduje obniżenie pH i zwiększenie agresywność korozyjnej wody
- nadmiar CO_2 uniemożliwia tworzenie się warstewek ochronnych węglanu wapniowego i może powodować rozpuszczenie się już istniejących
- wzrost temperatury wody i ilości rozpuszczonych soli powodują obniżenie się rozpuszczalności CO_2

Korozja metali w wodach morskich

Woda morską jest to roztwór wielu soli (chlorki, siarczany, węglany, itp.). Występują w niej zanieczyszczenia organiczne, rozpuszczone gazy oraz ślady niemal wszystkich pierwiastków.

Średnie zasolenie wód oceanicznych wynosi około 3,5% (Bałtyk 1%).

Czynniki wpływające na zasolenie wód morskich:

- intensywność parowania;
- wielkość dopływu słodkich wód rzecznych.

Różnice w natlenieniu i temperaturze pomiędzy warstwami powierzchniowymi wody, a warstwami głębszymi sprzyjają powstawaniu ogniw korozyjnych.

Korozja atmosferyczna metali

---

sucha – przebiega przy całkowitej nieobecności wilgoci na powierzchni metalu – mechanizm podobny do korozji chemicznej, w wyniku wzajemnego oddziaływania chemicznego składników powietrza z powierzchnią metalu tworzy się warstewka produktów korozji (proces powolny, z czasem ustaje)

wilgotna – przebiega przy wilgotności względnej powietrza poniżej 100%, na powierzchni metalu cienka, niewidoczna warstewka elektrolitu (mechanizm elektrochemiczny, depolaryzacja tlenowa)

mokra – przebiega przy wilgotności względnej powietrza równej 100%, na powierzchni metalu widoczna skondensowana para wodna w postaci kropeł (mechanizm elektrochemiczny, depolaryzacja tlenowa)

Korozja atmosferyczna metali - klimat

---

umiarkowany –

średnia maksymalna temperatura poniżej 40°C

średnia minimalna temperatura powyżej - 40°C

tropikalno-wilgotny –

wysoka temperatura i wilgotność względna

tropikalno-suchy –

wysoka temperatura i niska wilgotność względna

morski –

obszar mórz i oceanów

polarny –

niewielka ilość opadów, temperatury od -70°C do 6°C

Korozja atmosferyczna metali

- rodzaj atmosfery

---

przemysłowa –

okolice zakładów przemysłowych (wysokie zapylenie, wysokie stężenie SO₂) – wysoka korozyjność

miejska –

zanieczyszczenia jak w atmosferze przemysłowej, lecz o mniejszym stężeniu, zależnym od pory roku i dnia

wiejska –

nieznaczne zanieczyszczenia w pobliżu zabudowań gospodarskich – niewielka korozyjność

morska –

duża wilgotność i zawartość chlorków – wysoka korozyjność

kopalniana –

możliwa duża wilgotność i podwyższona temperatura, wyższe stężenie gazów agresywnych – wysoka korozyjność

Korozja betonu

Beton jest tworzywem sztucznym uzyskiwanym przez związanie kruszywa za pomocą zaczynu cementowego (piasek, spoiwo, woda) nazywanego po stwardnieniu kamieniem cementowym. Jako materiał budowlany, beton podlega korozji, co związane jest z jego ekspozycją na warunki atmosferyczne.

Korozja betonu ługująca

Wywołana jest przez bardzo miękką wodę, która zawiera mało soli rozpuszczalnych. Korozja następuje w skutek rozpuszczania i wyługowywania wodorotlenku wapnia (CaCO_3). Największą wrażliwość na tego typu niszczenie wykazuje beton w pierwszym okresie po wykonaniu, kiedy jeszcze CaCO_3 występuje w słabo wykryształizowanej postaci.

Korozja betonu kwasowa

Wywołana jest przez wody o kwaśnym odczynie. Niebezpieczne dla betonu wody posiadają $\text{pH} < 4,0$ oraz zawierają sole bardzo silnych kwasów. Agresywne działanie kwaśnych wód polega na eliminowaniu CaCO_3 , a następnie po jego zmniejszeniu lub usunięciu, rozkładu uwodnionych krzemianów i glinianów. Kwaśne wody mogą atakować spoiwo, kruszywo jak i stal w żelbecie.

Korozja betonu węglanowa

Wywołana jest obecnością w powietrzu i w wodzie agresywnego CO_2 występującego w nadmiarze względem ilości koniecznej do utworzenia węglowodanu wapnia i utrzymania go w roztworze. Wolny CO_2 może inicjować reakcje destrukcyjne wielu składników stwardniałego zaczynu.

Korozja betonu siarczanowa

Jest najpopularniejszym i najgroźniejszym typem korozji betonu. Polega na tworzeniu się w porach betonu trudno rozpuszczalnych soli, które charakteryzują się znacznym zwiększeniem objętości prowadzącym do koncentracji naprężeń, a z czasem do zniszczenia betonu. W wyniku działania kwasów siarczanowych tworzy się gips.

Korozja betonu chlorkowa

AGH

Występuje jako reakcja na działanie wody morskiej, wód kopalnianych oraz środków odładzających. W wyniku takich działań powstają ekspansywne sole podwójne powodujące liczne destrukcyjne procesy w strukturze betonu.

KONIEC